

VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB

Karacs Andrea

Lüktess még

Lüktess még, lüktess még, Budapest.

Jobb pitvarodban újul Óbuda,
kavarog a Római-part,
kacag a Gyermekvasút.

Lüktess, lüktess, lüktess,
ahogy cseng az Opera,
vigad a Vigadó,
kongnak a harangok
a Szent Rókus Kápolnától a Bazilikáig.

Lüktet az M0-ás vérkeringőűrd.
Lüktess, erekként futnak belőled utak,
vérrel ellátva egy torzót.

Bal pitvarodban lüktet Újpalota,
nyújtózik a Szentmihályi út,
csordogál a Szilas-patak.

Lüktess, ha bírsz, nagy a veszteséged,
élénkpiros cseppjeid artériás vérzéseként
spriccelődnek szét szerte a világba.

Bal kamrádban csomósodnak
Kökibe az utak,
termel a Kíspesti Erőmű,
zsúfolódik Havanna.

Lüktess még, kapod a pótlást,
bár a vércsoportodat nem figyelni senki,
de te csak lüktess, lüktess, lüktess.

Jobb kamrádban
feszül a Lágymányosi híd,
dübörög a Sasadi út,
zakatol a csepeli HÉV.

Lüktess hosszan, mint az Üllői út,
forrón, mint a Rudas Fürdő vize,
magasra, mint a János-hegy.

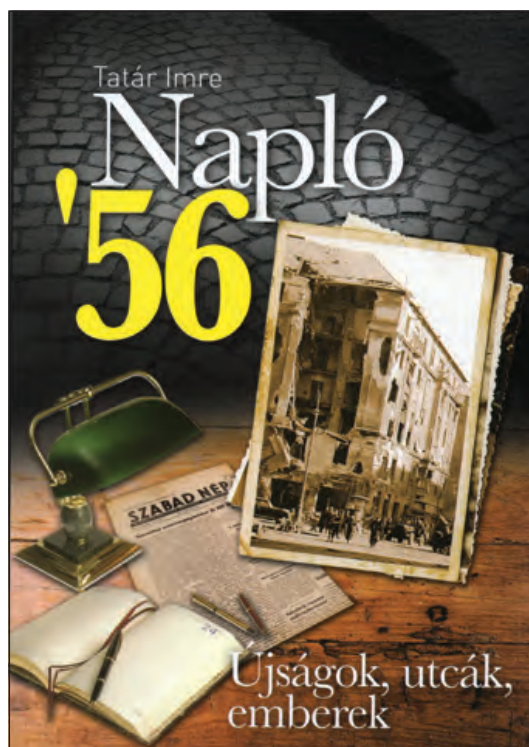
És ha teljes vérátömlesztésen esnél át,
te majd akkor is, akkor is, csak lüktess,
lüktess, lüktess, lüktess, Budapest.

A ROVATOT SZERKESZTI: KIRSCHNER PÉTER

ÚJSÁGOK, UTCÁK, EMBEREK

Murányi Gábor

„A budapesti utcákon járok a forradalom után – illetve! – tegnap Kende azt mondta, hogy a forradalomnak nincs vége! Így van, legfeljebb a fegyveres harcnak, remélhetőleg.” 1956. november 14-én jegyezte fel ezeket a sorokat naplójába a külpolitikai újságírók doyenje, az idén 97. évébe lépett *Tatár Imre*. Az idézett gondolatfutam egy nappal azután, hogy a naplóíró részletekbe menően rögzítette mi is történt egy, a sajtótörténet szempontjából (is) igen figyelemre méltó összefüggésben.

Már az sem érdektelen adalék, hogy az újságíró-társadalom akkori krémje, majd' másfélszáz tollforgató nem a saját szövetségének székházában gyűlt össze az akkor nem hivatalos nevén éppen Magyar ifjúság (illetve Felkelők) útjának nevezett Sztálin (előtte és a rendszerváltás után Andrássy) úton, hanem az Írók Házában, amely a Bajza utca és a Gorkij (előtte és néhány éve ismét: Városligeti) fasor sarkán állt. Arról, hogy volt ilyen találkozó, több visszaemlékezésben lehetett olvasni, a helyszínt viszont, ismereteim szerint, más feljegyzések nem jelölték meg. Most, hogy Tatár jóvoltából ez az adalék is ismertté vált, alighanem érdemes a kutatóknak elgondolkodniuk a helyszínválasztás okán. Talán, kockáztatom meg a feltevést, az újságíró-társadalmon belüli törésvonal is tetten érhető ebben. Mivelhogy ezt a tanácskozást, olvasható a szóban forgó naplófeljegyzésben, a MUOSZ főtákará, *Vadász Ferenc* hívta össze, miközben – más forrásokból tudjuk – 1956. októberében az újságíró-szövetség élére, főtákarákként, elnökként *Schannen Béla* került.

Közvetve ezt a feltételezést erősíti Tatár krónikája is, amikor úgy fogalmazott, hogy „a megbeszélés messze túlnőtt a kezdeményező (*Vadász*) elképzelésén”. Az egybegyűltek ugyanis ekkor, meghallgatva a „radikális” és a Kádár-kormányzattal való kiegyezést szorgalmazó érveléseket, egyfajta közfelkiáltással úgy döntöttek, mindaddig nem gyakorolják mesterségüket,

amíg a forradalmat leverő szovjet csapatok meg nem kezdik a kivonulást Budapestről, illetve Magyarországról, amíg a Kádár-kormány ki nem egészül a Nagy Imre-kabinet tagjaival, amíg nem indulnak tárgyalások a Varsói Szerződésből való kilépésről. Merthogy, szólt az indoklás, csak ezen feltételek teljesülése mellett védhetőek meg az „október 23-i forradalom szocialista vívmányai”.

Az utókor olvasója ugyan pontosan tisztában van azzal, mennyire nainak voltak a hat évtizeddel ezelőtti, önnön erejükben, elszánásukban bízó zsummaliszták (is), az egyik résztvevő feljegyzését böngészve mégis magával ragadó az egykori hangulat, amely az álmodozó remények és reális kételyek, hősies elszánások és hétköznapi (kicsi meg nagy) megalkuvások sajátos kevercsévé álltak össze.

„96 esztendő vagyok, nincsenek már titkaim” – ezzel az előszó-ajánlással adta közre hat évtizede a fiókja mélyére süllyesztett 1956-os naplóját Tatár Imre, akinek cikkeit, tudósításait s egyre elmélyültebb elemzéseit az újságolvasó 1947 óta követhette nyomon, 1956 előtt a Szabad Nép, 1956 után az Esti Hírlap, a Magyar Hírlap, majd (1975-től) a Magyar Nemzet hasábjain, mindaddig, amíg azt a napilapot nem kellett megkülönböztetni a „régii” jelzővel.

A „pörén”, vagyis öncenzúra nélkül közreadott naplófeljegyzéseknek jót tett a pihentetés. Merthogy a kádári időkben aligha jelenhetett volna meg ez az „ingadozó”, az „ellenforradalmat” jó néhányszor forradalomnak is nevező feljegyzéssor. Amely a rendszerváltás utáni közbeszédbe épp a fordítottja miatt nem simulhatott volna be: enyhén szólva sem lett volna piszi arról értekezni, hogy a tisztító vihar miféle söpredéket kavar(hat) fel.

A „már nincsenek titkaim” kitétel persze azt is jelzi, hogy a mai Tatár meglehetősen távolságból és akár önkritikával tekint egykori önmagára, de tudja, érzi, hogy egykori gondolatai mára történelmi tanúságtétellé váltak. Az utókor olvasó pedig – különösen a mostani ostoba és hazug kerekévfordulós állami ünnepegsorozat után – megértőbb affinitással viszonyul azokhoz, akik a leverett forradalom után nem a hősiességet, s nem az újbóli, még visszataszítóbb pálfordulást választották, hanem az „ahogy lehet” álláspontjára helyezkedtek. Mint Tatár, aki nem akart visszazülni pártszolgává, de aki azzal is tisztában volt, hogy az úgymond független politikai napilap, az Esti Hírlap munkatársaként többé „nem törhet ki a hámból”, mert már másnap betiltatják őt – a lapjával együtt. ●

Tatár Imre: *Napló '56. Újságok, utcák, emberek.*
ZIMBER-KÖNYVEK, 2016. 2990,-Ft.

A BUDAPEST folyóirat lapszámait az alábbi helyeken vásárolhatók meg

- **Kiadónkban** (Summa Artium Nonprofit Kft., 1054 Budapest, V., Honvéd utca 3., V. emelet 13. Tel.: +36-1 318-3938) munkanapokon 9–16 óra között
- **az Írók Könyvesboltjában** (Budapest, VI., Andrássy út 45.)
- **a FUGA Budapesti Építészeti Központban** (Budapest, V., Petőfi Sándor utca 5.)
- **a Budapest Antikváriumban** (Budapest, IX., Üllői út 11-13.)
- **a Litea Könyvesbolt és teázóban** (Budapest, I., Hess András tér 4.)
- **a Lipták villában** (Budapest, XIV., Hermina út 3.)

KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ

N. KÓSA JUDIT: ELVESZÍTETT NÉVJEGYEK LELŐHELY ÚJRATÖLTVE

Városháza Kiadó

Húsz éven keresztül jelent meg a Lelőhely rovat a Népszabadságban. Egy fotó, egy levél, egy régi igazolvány vagy egy épület adta az apropót, hogy a szerző utánajáron valamilyen rég feledésbe merült jelenségnek. Harminchárom budapesti történet – maga az élet, ahogy azt eleink élték.

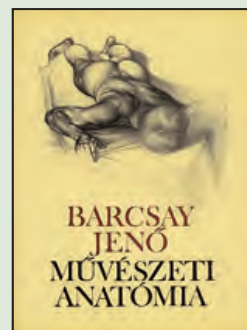
Ára: 2350 Ft

BARCSAY JENŐ: MŰVÉSZETI ANATÓMIA (20. KIADÁS)

Corvina Kiadó

Az anatómiai atlasz tudományos alaposságú szakkönyv, képtáblái pedig önálló művészi értékű rajzok. Első ízben több mint hatvan évvel ezelőtt jelent meg. Azóta idehaza és külföldön egyaránt nélkülözhetetlen kézikönyve lett a művészeti oktatásnak, hasznos segítője a képzőművészeti alkotómunkának, de élvezettel forgatják lapjait a szép rajzok kedvelői is.

Ára: 9900 Ft

VARGA LÁSZLÓ:

A CSEPELI CSODA. WEISS MANFRÉD ÉS VÁLLALATA A MONARCHIÁBAN

Budapest Főváros Levéltára,
Várostörténelmi Tanulmányok 15.

A Weiss Manfréd-ról és vállalatáról szóló monográfia megjelenésével Budapest Főváros Levéltára a Budapest történetével kapcsolatos könyvkiadás régi adósságát törleszti. A levéltár Várostörténelmi Tanulmányok sorozatában megjelent munka a budapesti és egyben a hazai nagyipar legnagyobb gyáróriásának kialakulását mutatja be az alapító, Weiss Manfréd életével és tevékenységével szoros összefüggésben.

A szerző már nem érthette meg a kötet megjelenését, néhány nappal a kézirat nyomdába adása előtt hunyt el. A kötet tisztelgés emléke előtt.

Ára: 2500 Ft

Megvásárolható Budapest Főváros Levéltára titkárságán (1139 Budapest, Teve u. 3-5.)

